

Хоменко Наталія Валеріївна
аспірантка Житомирського державного університету імені Івана Франка,
асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти
ЖДУ ім. І. Франка

ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ МАГІСТРАТУРИ

Практична підготовка є невід'ємною складовою усіх закладів вищої освіти, яка є безперервною та реалізується на усіх рівнях здобуття вищої освіти. Метою практики є оволодіння здобувачами інноваційними методами, формами та засобами в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час здійснення професійної діяльності, застосовувати отримані знання у практичній діяльності. Враховуючи відповідні спеціальності та спеціалізації виділяють різні види практик, зміст яких визначається освітніми програмами та навчальними планами.

Здобуття практичних навичок майбутніми вчителями-логопедами магістерського рівня не є виключенням та є одним із важливих етапів професійної підготовки майбутніх фахівців. Реалізуються в межах виконання навчальних планів та освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти. В процесі практичної підготовки у студентів формується ряд ключових професійних компетентностей: діагностична, прогностична, дослідницька, комунікативна, інклюзивна тощо.

Представимо основні види практик здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А6.01. Спеціальна освіта, спеціалізації: Логопедія на прикладі трьох провідних закладів вищої освіти шляхом аналізу діючих освітньо-професійних програм, навчальних планів та робочих програм (Таблиця 1).

**Порівняльна таблиця видів практик освітньо-професійних програм
Спеціальна освіта. Логопедія ЗВО України**

ЗВО	Вид практики	К-сть кредитів
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (26 кредитів) [1]	1.Виробнича практика (у спеціальних закладах дошкільної освіти/закладах дошкільної освіти з інклюзивними групами)	4,5
	2. Виробнича практика (в спеціальних школах/ЗЗСО з інклюзивним навчанням)	4,5
	3. Виробнича практика (в інклюзивно-ресурсних центрах)	3
	4.Переддипломна практика (дослідницька)	7,5
	5.Виробнича за напрямками (заклади освіти/медичні установи/реабілітаційні центри)	6
Кам'янець- Подільський національний університеті Імені Івана Огієнка (21 кредит) [3]	1.Виробнича науково-дослідна практика з проведення досліджень у логопедії	3
	2.Виробнича логопедична практика в реабілітаційних центрах	3
	3.Виробнича логопедична практика в закладах освіти з інклюзивним навчанням	7,5
	4.Виробнича логопедична практика в інклюзивно-ресурсних центрах	7,5
Житомирський державний університет імені Івана Франка (24 кредити) [2]	1.Навчальна практика з практикуму з логопедії	3
	2.Виробнича (логопедична) практика в закладах освіти з інклюзивним навчанням	9
	3.Виробнича (логопедична) практика в інклюзивно-ресурсних центрах	6
	4.Виробнича науково-дослідна практика зі спеціальної освіти	3
	5.Виробнича (логопедична) практика у закладах соціального забезпечення та системи охорони здоров'я	3

Ключовим напрямком роботи вчителя-логопеда незалежно від типу закладу є діагностична діяльність: здійснення психолого-педагогічної, диференційованої, логопедичної діагностики осіб з порушеннями мовлення.

Дані вміння потребують від сучасного фахівця сформованих професійних компетентностей, насамперед діагностичної у відповідності до професійного стандарту вчителя-логопеда, в якому зазначається, що відповідно до своїх трудових функцій вчитель-логопед магістр має здобути вміння вивчати й оцінювати комунікацію та стан мовленнєвого розвитку, причин їх порушень (соціальних, фізіологічних, психологічних) у дітей, підлітків і дорослих [4].

Так, наприклад, у здобувачів ЖДУ імені І. Франка можливе формування діагностичних навичок відбувається під час проходження «Навчальної практики з логопедії» та засвоєння таких модулів і тем: «Виявлення та діагностування звукової сторони мовлення у дітей», «Діагностика порушень звукової сторони мовлення у дітей», «Логопедичне обстеження дітей», «Мовленнєва карта, її компоненти та педагогічний висновок». В процесі проходження «Виробничої (логопедичної) практики у закладах освіти з інклюзивним навчанням» вагомими завданнями є: здійснення спостереження за дітьми з мовленнєвими порушеннями та роботою вчителя-логопеда та проведення логопедичних обстежень, заповнення мовленнєвих карток. Під час «Виробничої (логопедичної) практики у закладах соціального забезпечення та системи охорони здоров'я можливе формування діагностичних навичок під час під час реалізації завдання: здійснювати обстеження/діагностику пацієнтів з мовленнєвими порушеннями [2].

Отже, вважаємо формування діагностичних навичок під час проходження різних видів практики одним із пріоритетним завдань закладів вищої освіти, які здійснюють професійну підготовку майбутніх вчителів-логопедів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Освітньо-професійна програма 2А6.01.01 «Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (Київський столичний університет імені Бориса Грінченка) URL: https://drive.google.com/file/d/1FabORxuaQRHhSWJZcUn0u9BEf5RplK_k/view (дата звернення: 20.03.2026)

2. Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта. Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти: магістр (ЖДУ ім. І. Франка) URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/media/StudyProgram/244/vlqdrgrf.pdf> (дата звернення: 20.03.2026)

3. Освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта (Логопедія)» (редакція від 26 червня 2025 р.) другого (магістерського) рівня вищої освіти (Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка) URL: <https://drive.google.com/file/d/16qasno7wcFAvUTzItKK-sfDDpMP-4qiQ/view>

4. Професійний стандарт на групу професій «Вчитель-логопед», «Логопед» URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/658-profesijnij_standart.pdf (дата звернення: 20.03.2026)